

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

As aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, főbejárat-tól balra az udvarban. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 357.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos péntekkor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 80 kr. Nyilváltási sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Treuga dei

Arad, szeptember 23.

(H) *Bánffy* Dezső báró miniszterelnök a képviselőház tegnapi ülésén bemutatta az 1897-ik évre vonatkozó ujonczmegajánlásról szóló törvényjavaslatot. Ujabb bizonyítéka ez annak, hogy a miniszterelnöknek esze ágában sincs ma még a Ház feloszlata, sőt inkább foglalkoztatni akarja a képviselőházat.

Apponyi Albert gróf tehát, aki temesvári nagy beszédében kijelentette, hogy: »Királyunk kérde most, hogy meg van-e elégedve a nemzet a jelenlegi helyzettel, legalább is nagyon idő előtti bombasztás a »Deutsche Treue über alles« közmondás alkalmazásával ezuttal még nem találta fején a szöveget.

A nemzeti párt vezére Somorján a közgazdasági kérdésekkel, Ipolyságban az ő politikai barátaival foglalkozott, Temesvárott pedig a treuga dei dominálta beszédét, mely szükséges védelmi eszközül szolgált a lelki szenvedések elcsendesítésére.

Kicsinyebb kaliberű emberekkel is megtörténik, hogy ha valami rosszat cselekszenek, első sorban saját lelkiismeretüket igyekeznek megnyugtani és kutatják cselekvésüknek szebbik oldalát és elhittetik önmagukkal, hogy a rossz, a mit tettek, nem rossz, hogy inkább így volt helyes, inkább így volt jó.

Apponyi Albert grófnak ez a lelki küzdelme világlik ki a temesvári beszédnek ama részeiből, mely az Isten békéjével foglalkozik, mert szemmel láthatólag védekezik a reá nehezede nemzeti közté-

lemény ellenében, melyről igen jól tudja, hogy reá nézve szigorúan elítélő.

Elmondja a temesvári beszéd, hogy *Bánffy* Dezső báró együtt működésre hívta a nemzeti pártot, elmondja azt is, hogy *Szapáry* Gyula gróf is ezt cselekedte. *Bánffy* miniszterelnökkel már minden rendben lett volna a beszéd szerint, de a katonai »víványok« miatt nem lehetett fuzionálni, *Szapáry* idejében azonban nem akarta a szabadelvű párt, hogy minden az *Apponyi* programja szerint történjék, holott *Apponyi*, mint maga mondja a temesváriaknak, nem is kívánt részt a kormányzat vezetésében.

Kétségtelen tehát, hogy a fuzió épen csak *Apponyi* miatt nem jöhetett létre, mert az elvi különbségek, a katonai »víványok« jelentősége, mint a temesvári beszédből is kitűnik, nem éppen a legfőbb fontosságuk, ezeket egyelőre háttérbe lehetett volna szorítani a most aktuális gazdasági kérdések miatt, melyekről *Apponyi* Albert szó szerint ezeket mondja: »A kiegyezési tárgyalások eredményétől Magyarország, gazdasági jövője, alkotmányos szabadsága és erkölcsi jövője függ.« Ha ez így van, akkor a hazaszeretet igazi érzése nem sugalmazhatja azt a nemes grófnak, hogy ebben a döntő időben ő háborút viseljen a »katonai víványokért«, melyek miatt a szabadelvű párttal együtt működni nem akar.

De az ipolysági beszéd tendenciája meg az volt, hogy a gazdasági kiegyezés kérdése csak alárendelt részletkérdés, hogyan van mégis, hogy most egyszerre kénytelen elismerni *Apponyi* Albert gróf is, hogy ettől az alárendelt részletkérdéstől és nem a katonai víványoktól függ

Magyarország alkotmányos szabadsága és erkölcsi jövője?

Meg van a temesvári beszédben a felelet, mely alkalmas a lelkiismeret elaltatására: Sokan a fuzió meggyőzéséért az ő szubjektív érzékenységét vádolják — ugymond — de ez tévedés, mert ő a választások tisztaságára törekedett és tekintetben sokan még a szabadelvűpárt tagjai közül is egyetértenek vele. Amit ő követelt, az az emberi jogok természetes követelménye, de az uralmon lévő párt még ezeket a követelményeket is visszautasította.

Még ezeket is. Ebben a három szóban van kifejezve az a mi a háborgó lelkiismeretet megnyugtató, elhallgató, mert ez a háborgó lelkiismeret néha-néha visszafelelesget és megkérdezi: vajjon nem ez a legképtelenebb törekvés, melylyel az emberi jogok legtermészetesebb követelményeit akarnók kielégíteni?

Bizonyára ismeri *Apponyi* Albert gróf azt a szociális elméletet, melyből megtanulható, hogy mik az ember legtermészetesebb, a születésével keletkező jogai. Vajjon merne-e ő arra vállalkozni, hogy mint kormányelnök, nemzetének eme jogokat biztosítani fogja? A felelet csak az lehet, hogy nem merne. De im hangos szóval meri követelni, azt Temesvárott, a hol nem nagyon mérlegelték a beszéde szavát.

Lehetetlenné akarta tenni, hogy a magasabb hivatalnok befolyást gyakoroljon alantasára.

Ez volt a treuga dei legradikálisabb fölvétele. Tegye *Apponyi* Albert gróf kését a szívére és nyilatkozzék őszintén, hogy az esetben, ha kötél általi halálbün-

Az „Aradi Közlöny“ tárczája.

A hős asszony.

Irta: Tóth Sándor.

I.

Vig zenész hangzott a cseszneki felsővárbán. Zala, Somogy szép asszonyai, leányai: távol övéiktől, ki a haza szolgálatában véreztek, a nagy dícsőség emlékére, hogy kiszorulóban a labanos, s a »szerenostlen föld« hova hamarabb a szabadság országa lesz megint, hetek óta zsongták be a bálházakat.

Ere sziklápület volt vár. Ha arra kóristolt a labanos, pár bombavetővel csak megtisztogatták az ajkát; a megtévedt kuruzsnak pedig pihenővel, barátsággal szolgáltak. Az igaz, hogy nem is igen volt okuk aggódni az ellenségtől; közel áll *Simontornya*, annak kemény ember a parancsnoka: *Horváth* Ferencz. Van esze, hogy »fölfelé« megtisztítsa, ha kell, az utat. Nem hiába *Bottyán* apó iskolájából való.

Azt mondták a bucszó férfiak: »Kerván az öreg szemé rajtatok lesz; *Simontornya* félkézrel hozzátok ér; azontul jó az isten, nem hagy elveszni benneteket!« S a patyolat asszonyok olyan mulatságos állapotot teremtek azóta a palotás-házban, hogy öreg *Pap István*, a várkapitány, amíg él nem feleli.

Szépséges *Bezerédy* Imréné asszonyom adja külvilágban a paranosokat. Nappal kasmátát vizsgálának, bástyafokon vad rácsra lennek, betegét istápolnak: kicsi fáradság ez a magyar asszonynak. Aki megakalja, anuk eszébe jut az est, est után az éjszaka: majd kitánczolja. Csak egyszer a tehénhus-nótához érjenek: hordathatja aztán udvarmester uram a földi jót, egy perc alatt szétszedez az asztalokat. Azzal neki a vizáncolásnak!

Férfi ember (használható) nem igen van. A negyven-ötven hajdu — öreg az istenadta mind — künn a bástyasoron ügyeleg. Nincs egyéb dolga, mint hogy fölverje a szakállósokkal a rács hordát, amikor szakmánnyal megrakodva arra inál. Ezek az étkezésközlők, mert bizony a várbeliek nem érnek rá egyéb munkával foglalatzkodni. Ami a Somogy-ságból telik, bor, baromfi, gyümölcs, megdús-málja a pribék s szalad vele a Dunához; hanem itt helyt áll a csész; észre sem veszik magokat s már is lefűli.

Különbön békes ost künn a világ, Amióta *Heister* Hannibálon csufot tettek, nem is igen jár erre a hire. Minap beszélte ugyan valaki, hogy alkuban vannak érte a bécsiek, s hogy a felséges fejedelem meg is szabta volna a váltságdíját. Annyi azonban bizonyos, hogy nem sokra becsültek nálunk az érdemes férfiut.

Jól bennjárt már februárius közepén az idő, mikor egy nap nagy csipegeve szaladt

össze a várudvaron az asszonynép. Majd két szedték a *Pap István* urat, a hogy a reggelije mellől előkaphatták. Hogy micsoda láma az *Simontornya*! Ide hallik ám tegessen az ágyuk döreje. Nekik bizonyosság kell; mert ha baj van, fegyver az oldalukon, de kiállanak.

Bezerédyné asszonyom a legjobban kardoskodott. Edessen csengő szókkal biztatta, hogy nem bugó galamb ám a magyar asszony, aki ha elválasztják párjától, emésztő bunak ered.

— *Harmatos* bimbócsáim! — Götörködött *Pap István* — hát azért vagyok-e én itten, hogy elepszettek? . . . Hogy a patvarba hallanátok ti ellenség ágyuát? *Horváth* Ferencz komám háborusdit játszik bizonyosan odaát a beteg gyerekekkel . . . Nem hallottatok rólu? Pedig úgy van, a hogyan mondom. *Toina*, *Baranya* mind oda hordta a gyereket: jó praceptor *Horváth* Ferencz, hát kurálja őket. Mert nyavalyások. A palotás-házban sorra nyomják az ágyat.

— *Háborusdit* játszik velők?

— Azt. Szedik a botogatást, hanem a jég hátán, mivel in natura nagyobb így a foganatja. Ha naponként két óra sötét az ordré, azt a csalitosban végzik, mikor lest állanak. Végre az izzadás következik pokróczban: de ezt már csak akkor csinálják, ha parolára állanak ki a labancszal . . . Olyankor dörögnek

tetést szabna a törvény arra a hivatalnokra, aki alantasára akár politikai, akár társadalmi szempontból befolyást gyakorol és ő (Apponyi Albert gróf) magasrangú hivatalnok volna, megtudná-e tenni, hogy betartsa ezt a törvényt s nem érvényesülne-e az ő befolyása az alantasokra, még az ő akaratára ellenére is? Bizonyára lehetetlen volna az ilyen törvény, ami pedig ezen abszurd határon kívül törvényes uton megtehető volt a választások tisztasága érdekében, nem belefoglalta-e a szabadelvű párt a kuriai bíraskodásról szóló törvényjavaslatba?

Mint határozottat állítja végül Apponyi gróf, hogy ebben az ülésszakban még a kuriai bíraskodásról szóló törvényt sem engedi a kormány letárgyaltatni.

Ez egyszerűen rosszhiszemű állítás, melyről Apponyi Albert gróf nem lehet meggyőződve és mely olyan természetű, hogy még ha csakugyan igaz volna, még akkor sem adhatna okot arra a végleteleg menő viszálykodásra, melynek okozójaként nem szeretne feltűnni a nemzeti párt vezére, mert végre is nem olyanok a viszonyok ma, hogy éppen csak a most következő választások eredményétől volna függővé téve mindaz, amit a nemzet akar.

A kvóta. Apponyi Albert gr. legutóbbi beszédében azt mondta, hogy a szabadelvű párt jelöltjei ki fogják ugyan jelenteni, hogy nem szavaznak a kvóta felemelésére, csak hogy valószínűleg a korona fog a kormány javaslatára magasabb kvótát meghatározni. Ezzel az insinuációval szemben a „Pol. Corr“-nak egy budapesti tudósítása kijelenti, hogy itteni mérvadó köröknek, épp e félremagyarázásokat elkerülendő, az a határozott szándékuk, hogy nem lépnek arra a törvényesen megengedett útra, hogy a korona határozatára appelláljanak, hanem szilárd eldöntésük a döntést a kormány és parlament közvetlen felelőssége mellett elidézni.

A házszabályok átdolgozása. A házszabályok igazolási és választási bíraskodási részének átdolgozása tárgyában kiküldött képviselőházi bizottság tegnapi tartotta alakuló ülését, megválasztván elnökének Chorin Ferencet, előadónak Mohay Sándort. Ez után a bizottság küldött ki, hogy a jelenleg érvényben levő házszabályokat összehasonlítván a kuriai bíraskodást szabályozó s a ház által már elfogadott törvényjavaslattal, a szükséges házszabályi módosítások tárgyában tervezetet dolgozzon ki, mely a bizottság tárgyalásainak szubsztrátumát fogja képezni. A bizottság

ugy az ágyuk, gyöngyeim! Az ám, játszodnak a kicsinyek.

Nevettek a turpiskodáson. De csak kivettek utóljára belőle, hogy van bizony baj Simonbornán. Heister Hannibál kiszabadult a fogságból s most azzal háládatoskodik, hogy rögtön rajtaült a fióka-hadon. A nagyjával nem mert előszörre kikötni.

— Holnap, ugy fordul, ti következtek, galambkám! Mindenha is szerette a szép asszonyokat. Istenem, hát hogy less a, hogy gyenge vállatokat panczél nyomja, jobbotokat kemény kard törje? . . .

— Azt tesszük, amit a csobáncsi asszonyok.

— Ugy-e? Hát hallottatok ő rólok?

— Azok szurokkal, forró olajjal, égő rőzsekőteggel pusztították az ellenséget; nekünk van erő karunk!

É vezérasszonynak kiállott ott nyomban Bezerédyné s kirántva az öreg kezéből a szabályát, fennem villogtatta.

— Esküdjünk, asszonyok! — kiáltá. — Halál a labanczra, akit Bezerédy Imre, az én uram megosufolt!

Nem kellett ott sok nógatás. El sem is hangzott jóformán a szó s futott, ki a merre tudta, s hosta a rengeteg kardokat. Még az öreg hajduk is szájtátva állottak, hogy a harczi tűz ugy elfogjt az asszonyokat.

— Igy, öregem! — mondta Bezerédyné.

ülésén a kormány részéről Perczel Dezső belügyminisster volt jelen.

Nehéz sor.

Arad, szeptember 23.

Ifjú Abrányi Kornél Dédesen beszámoltól mondott, mely méltán tart számot az érdeklődésre. A magyar irodalom ez alakjának egyénisége mindig érdekes, most midőn a „Pesti Napló“ ügyét előkelő tárgyiasággal elmondja, különösen az.

Ez a magánügye a közügygel szoros összefüggésben állott. Az összekötő kapocs Apponyi Albert gróf volt, a kinek és politikájának szolgálatot akart tenni. Most is Apponyihoz köti sorsát, azzal együtt akarván fuzionálni. A fuziót szükségesnek tartja, a mit Apponyiék a közjogi sérelmekről hirdettek, nem tartja nagy dolognak, a revíziót az egyházpolitikában bűnnek mondja, a néppártot elítéli, de azért — vár, a mig Apponyi nem fuzionál. Ez a becsületes ragaszkodás szép vonása Abrányi egyéniségének de lehetetlen helyzetet teremt a dédesi képviselőnek. Mert azt mondani, hogy nem jó, a mit a vezére tényleg tett és tenni szándékszik és mégis követni ezt a vezért, ki elkecseregett harozot hirdet a kormánynak az egész vonalon és a tetejébe még számítani a kormány pártjának hajlandóságára, olyan nehéz s or melyet Abrányi érdekes egyénisége sem bír meg.

Mindazonáltal beszédje érdemes, hogy véle foglalkozzanak és adjuk belőle a következő részleteket.

A beszámoló elején Abrányi elmondja a „Pesti Napló“ eladásának történetét. A főrendiházi ellenzék próbált legutóljára szerencsét a lappal, adott is hozzá negyvenötezer forintot, de a lap konszolidációja nem sikerült, Abrányi, a csődöt kikértendő, kénytelen volt a lapot eladni.

Váolja asután álláspontját az egyházpolitikai kérdésekben. A leghatározottabban elutasítja azt a revíziós törekvést, melyet a néppárt irt zászlajára.

„Ha valaki, mint én — ugymond — csak azért küzdött a reform formái és kiterjesztése ellen, mivel félt a visszahatástól és a felekezeti háború veszélyeitől: akkor az nem állhat be a felekezeti háborúba, mikor a reform már életbe lépett. Es erős hitem, hogy ma nem csak az országra, hanem magára a kath. egyházra is sokkal kisebb veszély a reformokba való belenyugvás, mint azoknak szenvedélyes izgatás után történhető megváltoztatása. . .

A revízió követelése ma ugyanabban a hibában szenved, mint szenvedett a főrendiházi ellenzék egész küzdelme a múltban. Abban t. i.,

— Már most kegyelmedé a mi szolgálatunk. Vezessen dicsőségre, vagy hősi halálra!

II.

Meg sem pitymallott jóformán s már fülseketítő ágyurohaj verte föl aluiról a várat. Jött Heister Hannibál, még pedig szaladtában. Dühösen hánytavetette utja közben, hogy pckróoz egy ember Horváth Ferenc: a követének ajánló levelét fidi buszra használta fel, magát vitélő Hohenhaupt Boleszláv urat pedig kidobta. Akkor aztán olyan impertinens módon állította ki a betegeit, hogy lehetlenség volt tovább alkura menni vele.

Itt talán szerencsésebb lehet. A magyar asszonyokkal, tudvalevő dolog, többre megy a galáns ember. Egy-két bombavetés után hátha jobbnak tartják, ha tánczra perdülhetnek. Kell is azoknak a háborus világ!

Mikor ott fenn a kis ijedségből felocsudtak (puha selyem ágyból hogy keltek volna ki máskülönbben?), mint az apró csirkeraj, szaladtak össze a várbeliek. Meg kell azonban vallani, hogy a sisak meg a panczél, de a szabalya sem hiányzott rajtuk. Talpig fegyverben várták, mi lesz a parancsolat.

Az volt a legelső, hogy ki kell hallgatni Heister küldöttjét. Gavallér ember a főfőlabancz: magyart választott hírvivőnek, szép asszonyok nyelvén aki beszélni tud.

Elő is állt egy kemény, mokányképű

hogy a múltban, ugy most sem mondja meg, hogy mit akar?

Senkise tudja, hogy a revízió jelszavának mi a tartalma?

Nem tarthatja helyesnek a revíziót a kath. egyház szempontjából azért sem, mert ezzel a programmal a jelenlegi pártviszonyok közt nagyon kevesen fognak bejutni a képviselőházba. És miután ezeket tisztán katolikus pártiaknak fogják tekinteni, nagyon komikus lesz a hatalmas kath. egyházra nézve, ha őt a parlamentben mindössze egynehány tagból álló pártocská fogja képviselni.

Attér asután annak a válaszára, miképp módosult felfogása a nemzeti konzervatív politikáról. Ő a nemzeti konzervatív irány alatt azt értette, hogy minden életbeléptetendő, mit a haladás és a liberalizmus követel, a mellett azonban a mult érdekes intézményeit is fentartandónak vélte.

A nemzeti konzervatív politika irányát az egyházpolitikai reform óta teljesen túlhaladt dolognak tekintem. Mert ma, a konzervatív jelszó szembeállítva a szabadelvűséggel, egyetlenegy ponton sem jelentheti a megegyezést a szabadelvűséggel. Ma a konzervatív jelszóban a felekezeti gyűlölet, az osztályok elszakozása és az antiszemitizmus szenvedélyei lappanganak: szóval nem a nemzeti egységei, hanem annak felbontását okozó momentumok.

Behatón és elismerésre méltó tárgyilagossággal szól ezután az u. n. közjogi sérelmekről s általában a közjogi kérdésekről s oda konkludál, hogy a közjogi alapon álló ellenzék részéről a közjogi kérdések bolygatását nem tartja ozélezerűnek s attól semmi hasznót nem vár.

Ma már — ugy mond — arról kellett meggyőződönm, hogy mindazok a vívmányok, melyeket a közjogi alap végrehajtásának és helyes magyarozatának terén kivívni sikerült, nem a közjogi ellenzék hozták közelebb a közjogi alaphoz és azok az újabb tények, melyek a s udvar és a közös kormány kétségtelen törvénytiszteléséről és jóakarataróltettek tanbizonyoságot, nem a bizalmatlanság apasztását eredményesték, hanem épen az ellenkezőt.

Abrányi utal ő Felségének példátlan alkotmányos korektségére s kimondja, hogy ily nagy és nemes uralkodóval szemben semmi ok sem lehet a bizalmatlanságra; és nem lehet ok arra sem, hogy az izgatások által, kényszerítve szikarjunk ki oly dolgokat, melyek a dolgok természeténél és a normális fejlődés útján önmaguktól kell hogy megvalósuljanak. Es minél konszolidáltabb, minél erősebb lesz Magyarország, annál hamarabb.

A nemzeti párt közjogi programjának egyetlen egy pontja nincs, mely a törvényekben ne találana kifejezést. Ezeknek feladásáról tehát, mig a törvények léteznek, szó sem lehet, csupán a megvalósításnak módszere lehet más, mint az eddigi volt.

Azt a hivatást tehát, hogy a közjogi alapon létezők egy párt, mely

ficzkó. S mondta, ahogy aluiról meghagyták, mi a kegyelmes ur föltétele. Sajnálja a bugó gerléket, hát a lövetésnél nem ijeszti tovább. Különbben is unja a februáriusi fagyot: fütözni akar Csesznek palotásházában. Igéri, hogy a legjobb tánczosait bocsátja rendelkezésére. Vért azonban, szépséges asszonyi vért a világért sem akar folytatni.

S beszélt az istenadta, de olyan lágy, olvadékonny szóval, hogy meghökken Pap István uram. Enyje, a pernahájder, hogy eltanulta: még megpuhítja őket.

Már-már közbe akart dörrenteni, mikor szavát kapta Bezerédyné. Nagyot suhintott a követ felé kardjával s haragtól szikrázó szemeket mért reá:

— Ki mondja? Az az ember mondja-e, aki az én szerelmes urammal, Bezerédy Imrével megosufolta Heister Hannibált?

S nagyobb igazságnak okért visszalökte a kardot hüvelyébe, s osipőre vágott kézzel folytatta:

— Már hogy feladjuk a várat, mi? Bornemisza János uram? . . . Hogy a tüzes istennyila találja kendet, hát mióta csavardott félre a kegyelmed feje? Aruló lett Béri Balogh Adám hűséges strázsamestere?

Pattogott volna tovább: tán megis csibálja, hogy eszére ébredjen, a gyönyörtűsége kis kezeivel, ha senobna nem támad körülöttük s a menyecskehád, mint a kópuk méhe,

ex offició közjogi sérelmeket hirdessen azoknak orvoslását minden más feladat elé helyezze, — az események által legnagyobb részben megoldottanak tekintti.

Szól ezután a közös hadseregéről, mely — egymond — nemcsak hogy nem akadály a magyar nemzeti ideálok megvalósításának, de maga is egyik segédeszköze, sőt a nemzetiségi izgatásokkal szemben védőfala annak. A közös hadsereg még is megteveli a magyar faj érdekeinek, sőt azokat sok esetben jól szolgálja is.

Végül ismételt hangsúlyozza a fuzió szükségességét, de ha Apponyi Albert gróf nem tartaná lehetségesnek, a jelenlegi pártszövélyek tulzási közt számára nincs más út, mint Apponyit követni és az önértelenségére és belátására bízni az időpont megválasztását, melyben a 67-es alapon álló pártok egyesülése megvalósulhasson.

A nemzeti párt jelöltjei.

— Temesvári levél. —

Apponyi Albert gróf temesvári utjának óriási fiasóját mi sem jellemzi jobban, mint a szűkebb párttereken tett képviselőjelölések. A szabadelvű párti képviselőjelöltek fényes névsorával szemben vajmi szegényes az a névsor, melyben a párt veretősége megállapodott. Nincs a párt jelöltjei közt egyetlenegy kiválóbb férfi, kinek neve szélesebb körben lenne ismeretes vagy ki valamely érdemre támaszkodhatnék és népszerű lenne, abban a kerületben legalább, a hol felléptetik.

Az ujaradi választókerületben a hatalmas és dugasdag főúr, Zselén szki Róbert gróf kénytelen lerakni a fegyvert egy szerény tisztviselő, Capdebó Ferenc főszolgabíró előtt. Nincs bátorsága fellépni vele szemben, mert tudja, éri, hogy nincs népszerűsége és ezért a lippai választókerületben próbál szerencsét, a hol pedig még élénken emlékeznek arra az időre, mikor a nemes gróf egy rövid oszkluson keresztül képviselte a kerületet az országgyűlésen, a nélkül, hogy valaha feléje nézett volna választóinak, vagy csak egy szemernyit is törődött volna a kerület érdekeivel.

Kis-Becsereken Besseyei Ferenczel, a parlament és a közélet e kitűnőségével szemben, Steiner Ferencet jelöli a nemzeti párt. Összintén becsüljük Steiner Ferenc hazafiai érdemeit, de azt hisszük, hogy a múltban már elegendőképp meggyőződhetett arról, hogy a kisbecsereki kerületben hiába próbál szerencsét. Egyszer már elbukott Bócsa Atanással, kétszer Bessenyeivel szemben, el fog bukni újra, még disztelenebbül, mint előbb, mert Bessenyei osztatlanul bírja választóinak bizalmát.

Az orcsyfalvi kerületben a néppárti és

klerikális Blaskovics Ferenc köti fel a piros-fehér-zöld színű nemzeti övet és mérközik meg Ambrózy Béla báróval, a kinek közgazdasági érdemei előtt tisztelettel emelnek kalapot az egész országban.

A csákovári választókerületben Schaffer Dezső nem reflektál többé mandátumra; kétségkívül, mert savanyúnak találja a szőlőt, akarjuk mondani a mandátumot. Hogy a párt mégis életjelet adjon magáról, a kerületben dr. Flópp Béla ügyvédet lépteti fel a szabadelvűpárti Mayer Károly vármegyei főjegyzővel szemben.

Ezek a nemzeti párt összes érdemleges jelölései. Még ezeknél a jelöléseknél is szomorubb az az utóirat, melyet a nemzeti párt helyi közlönyeiben olvasunk. Határozatlan módon és a kerület megnevezése nélkül hozták több jelölt nevét, a kik közt az efféle ösbukott jelöltek nevei is találhatók, mint: Lázár Jenő gróf, Sik Sándor dr., Kassa Ivor br., Györgyevits Milos dr., Reichardt József stb.

Bizony, bizony ezért kár volt lejönni Apponyinak.

A közuti vasut eladása.

— Még egy kérvény. —

A közuti vasut vevője: a brüsseli Société anonyme d'éclairage du centre ma egy újabb kérvényt nyújtott be a városi tanácshoz, a melyben az engedélyi szerződés átruházásáért beadott, s lapunkban egész terjedelmében közölt kérvényére való hivatkozással kötelező nyilatkozatot tesz arra nézve, mikorra készitene el és helyezné forgalomba villamos vasuti vonalát, s mely szárnyvonalakkal kívánja és kötelezi a jelenlegi vonalat egyelőre kiegészíteni.

A beadvány szerint a társaság kötelezi magát az engedélyi szerződés átruházása napjától számított egy év alatt az átalakításokat teljesen bevégezni, s kötelezi magát a rég óhajtott, s nélkülözhetetlen forgalmi szükségletet képező Kossuth-utcai vonal kiépítésére, olyképpen, hogy ez a vaspályától a Neuman testvérek gyáráig haladó másik szárnyvonalhoz csatlakozzék.

A kérvény harmadik pontjában végül előleges jóváhagyást kér a társaság arra, hogy a nyereség engedélyt egy itt Aradon alapítandó részvénytársaságra ruházhassa át. Ertesülésünk szerint ebben a tervezett részvénytársaságban mint részvényesek tőkájukkal és szakértelmükkel a brüsseli társaság tagjai is részt vennének, s így csak előnye lehet annak, ha a közuti vasuti vállalat egy önálló, belföldi részvénytársaság kezébe megy át.

A ma beadott kérvény szó szerint való szövegében a következő:

Tekintetes városi Tanács! Folyó évi szám alatt bátrak voltunk egy kérvényt benyújtani az iránt, hogy az aradi közuti vaspálya és téglagyár részvénytársasággal kötött szerződés alapján az engedélyzési szerződést réánk átruházzni, s az engedélyi határidő megfelelő kiegészítése által a szerződés teljes érvényre emelkedését lehetővé tenni méltóztassék. — Ezen kérelmünkben hangsúlyoztuk ugyan, hogy a vállalatot a törvényhatósági bizottság jogérvényes határozatától számított 40 nap alatt átvenni vagyunk kötelesek, s ennélfogva a nekünk kegyesen megszavazandó engedélyi idő ezen naptól lenne számítandó; de nem adtunk kifejezést annak, hogy a vállalatnak villamos hajtó erejű üzemre való átalakítását mely idő alatt kötelezzük magunkat végrehajtani, — hogy erre nézve minden kétséget kizárjunk, határozottan kijelentjük, hogy kötelezzük magunkat az aradi közuti vaspályát az engedélyi szerződés átruházása napjától számított egy év alatt villamos üzeművé tényleg átalakítani.

Szándékunkban van, s amennyiben Arad sz. kir. város közönsége kívánja, kötelezettséget is vállalunk arra nézve, hogy az aradi közuti vaspálya vonalait kiterjesztjük és pedig egy az aradi közuti vasut jelenlegi vonalaiból kiinduló s a Kossuth-utczán átvezető oly vonallal, mely városi vonalainkat a gáji vonallal a városon keresztül összekötné és kötelezettséget vállalunk arra nézve is, hogy a belvárosi vonalaktól a Neuman testvérek szeszgyára felé közvetlen üzemet fogunk berendezni.

Együttal bátorodunk a tekintetes Törvényhatósághoz azon alázatos kérelemmel fordulni, méltóztassék kegyesen engedélyt adni nekünk arra, hogy ezen általunk alapítandó vállalatot egy oly részvénytársaságra ruházzuk át, mely minden általunk elvállalt kötelezettséget teljes mértékben magára vállaljon, jelentékeny részvénytökéje által biztonságot nyújtson arra nézve, hogy az általunk vállalt s általa átvet kötelezettségeknek mindenben megfelelni képes, s kellő erővel bír arra nézve, hogy vállalatát olyképp fejlessze, hogy Aradváros jelentőségéhez méltó legyen, s minden jogos kívánalomnak teljes mértékben eleget tenni tudjon. Tisztelettel a Société anonyme d'éclairage du centre nevében Brössler Ignác s. k.

Aradvármegye legtöbb adót fizetői.

— Saját tudósítónktól. —

(A csillaggal jelöltek adója kétszeresen számítatott.)

Lapunk tegnapi számában említettük, hogy a vármegye állandó igazoló választmánya folyó hó 21-én és folytatólag 22-én tartott ülésében összeállította a legtöbb adót fizető törvényhatósági bizottsági tagoknak a jövő 1897-ik évre érvényes névjegyzékét, mely a

oda nem szalad a vitéhez. Száz kéz nyult hozzá, ugyanannyi kíváncsi, kérdő szó.

— János vitéz, kegyelmed az? Ni meg sem ismertük! . . . Juj, beh megszontyolodott ember lett kend! . . . Nézzétek, lehorgasztja a fejét; pedig egy időben keresztül nézett volna a haragos szemével Heisteren! . . . Hát parolára jöttünk, kurucz asszonyok szegényére?

Bornemisza János bizony bubánatosan kapta le a fejét a Beszerédyné asszonyom tréfás-haragos tekiutete előtt. Nem mondom, hogy kicsit meg se hőkent volna a látára. Nyilván nem számított rá, hogy itt találja!

Valahogy lerázta magáról az ingerkedő népséget; föl is nézett, de kerülte a tüzes pillantást, mely a vezérasszony felől ostromolta.

— Aranykám, szépséges nagyasszonyaim! — kezdte sok vártatva, de megtört hangon — Bizony nehezen esik szívemnek, de csak az én uram Heister ur szaván járok. Mire való védeni ezt a bagolyfészket, mikor ő nagysága mint a szinarany? Kegyelmes is, jó is ahhoz, a ki megadja magát. Aztán bitang jószág ma már szegény Magyarország; elhagyták a becsületes emberek . . . Hej asszonyok asszonyok, más világ járta, amikor még Beszeredy Imre szerette ezt a földet, ezen a földön ury házát, abban is a lelke üdvösségét, szép asszonyát! . . . Oda most minden!

A szomorúság elfojtotta szavát; azzal

még tetézte az ijedséget. Az izgatott mozdulatok mutatták, mekkora hatása volt közlésének.

— Mit mond kend Beszeredyről, az én uramról? — jutott legelőször szóhoz a bátor nő. S megragadta karját, erősen megráta. — Eszén van-e kend?

— Azon, nagyasszony! . . . Ne adja isten, hogy utolszor ölelte, amikor Egervárnak vette útját, Beszeredy Imre uram ő nagyságát . . . Ozéda életre adta fejét.

Es késszaggal, mintha a nő vonszolná, húzódott arrább vele. Sugva mondta ott és iszonyattal tekintetében:

— Arulo lett, nagyasszonyom: . . . Heister Hannibál tette rá kezét . . .

Vérfagyasztó sikoltás volt szavára a válasz. Messze elhangzó, úgy, hogy lehetetlen volt titokban maradnia.

A nő perozekig némán, kezeit görcsösen összeszorítva, szeméit örülthöz hasonlatosan egy pontra szegzeve állt. Nehezen ocsudott meg. Akkor meg tovább vonta a vitézt.

— Halgass! — suttogta fülébe. — Beszeredy Imre rab; úgy mondjad . . . Oh, mert megölne a szegény, ha ez a te hited fülékhöz eljutna.

III.

A torony erkélyszobájában, hol szabad pillantás esett az ostromlókra,ült Beszeredy

neje. Pánczólinga, sisakja körülötte heverték a földön. Ugyis, felszabadulva, azt hitte, meg kell szakadnia szívének.

Szomorú krónikát mondott Bornemisza János. Lehorgadt feje, bus tartása elárulták, hogy kelletlen esik neki a szó. Csak parancsára beszélt.

— Vitte Heister Hannibált; maga ott lovagolt hintaja mellett; s én tudtam akkor, hogy előbb-utóbb megvesszük jó uram szívét. Hire is járt hamar, hogy a felséges fejedelem színe előtt nagy szószólója volt neki. Nagy urnak sok a barátja, hát hamar szabad lábra jutott Heister Hannibál; de nem hamarabb, mintsem hogy megrontsa kuruczok virágát . . . Szegedy Ignác, Ujkéry István, Püstyén János, Botka Adám vele tartottak. Kétezer labanc, úgy mondják, állott volna rendelkezésükre, hogy elsőnek Beszeredy Imre huszárai essenek áldozatul . . . Kis Palkó főhadnagy, Horváth István zászlótartó azoközben megtudják a szándékot s szólunk az én uramnak, Balogh Adamnak . . . Szánja Balogh Adám régi pajtasát: küld hát, hogy hirrel szolgáljak . . . Itt vagyok, nagyasszony: késő-e, hamar-e honnan tudhatnám? Habogy könyörtelen lenne az Eg, meglássuk . . .

Hangja elfojtódeák az utóbbi mondásnál. Maga sem hihette, — vigasztalásképpen beszélt. (Vége következik.)

mai naptól kezdve 15 napon át az igazoló választmány jegyzőjének megyeházi irodájában közszemlére lesz téve. E névjegyzékre vonatkozó minden felszólamlások tehát október hó 8-áig nyújthatók be a vármegye állandó választmányához.

Maga a teljes névjegyzék a következő: 1. Edelsheim Gyulai Lipót báró* nagybirtokos 18,947 frt 54 kr. 2. Wenkheim Frigyes gróf nagybirtokos 14,195 frt 47 kr. Károlyi Tibor gróf 11,705 frt 04 kr. 4. Zselécsy Róbert gróf 8650 frt 88 kr. 5. Bohus Zsigmond báró nagybirtokos 6100 frt 01 kr. 6. Kincz János nagybirtokos 5663 frt 81 kr. 7. Atzél Lajos báró 5521 frt 50 kr. 8. Bohus István báró nagybirtokos 4134 frt 51 kr. 9. Bohus László br. 3718 frt 74 kr. Czárán Márton* birtokos 2377 frt. 11. Ürményi Pál birtokos 2173 frt 98 kr. 12. Telbisz János birtokos 2022 forint 42 kr. 13. Bánhidyi Sándor báró 1874 frt 65 kr. 14. Purgly János orsz. képviselő 1763 frt 90 kr. 15. Czárán Gyula birtokos 1761 frt 67 kr. 16. Hirschmann Simon bérlő 1619 frt 8 kr. 17. Urján Iván birtokos 1591 frt 43 kr. 18. Lihenbergy Sándor bérlő 1518 frt 75 kr. 18. Mandl Mihály birtokos 1508 frt 38 kr. 20. Bánhidyi Antal báró 1469 frt 11 kr.

21. Ortutay Béla birtokos 1468 frt 18 kr. 22. Sternthal Salamon birtokos 1405 frt 20 kr. 23. ifj. Takácsy Sándor dr.* birtokos 1350 frt 72 kr. 24. Löwi Márk kereskedő 1260 frt 97 kr. 25. id. Sternthal Adolf birtokos 1237 frt 56 kr. 26. Tavasz Antal birtokos 1204 frt 99 kr. 27. Holländer Sámuel kereskedő 1141 frt 66 kr. 28. Barkassy Kálmán birtokos 1120 frt 57 kr. 29. Friebeisz Miklós birtokos 1090 frt 64 kr. 30. Fehér József birtokos 1083 frt 77 kr. 31. Hammer Antal bérlő 1081 frt 7 kr. 32. Farkas Sándor ügyvéd*) 1068 frt 28 kr. 33. Muszkálaj János*) román. kath. lelkész 1015 frt 58 kr. 24. Müller Vilmos birtokos 1010 frt 28 kr. 35. id. Takácsy Sándor birtokos 1008 frt 52 kr. 36. Korbuly István birtokos 1006 frt 17 kr. 37. Königsegg Fidél gróf 971 frt 62 kr. 38. Heisler József birtokos 967 frt 50 kr. 39. Pavlovits Szilárd kereskedő 874 frt 80 kr. 40. Tagányi István*) ügyvéd 860 frt 8 kr.

41. Putta Manó földműves 853 frt 52 kr. 42. Sármezey Manó birtokos 832 frt 97 kr. 43. Hammer György birtokos 807 frt 38 kr. 44. Mittler Zsigmond birtokos 795 frt 88 kr. 45. Török József birtokos 792 frt 62 kr. 46. Babó István kir. járásbíró 779 forint 66 krajczár. 47. Seidner Bernát kereskedő 774 forint 26 krajczár. 48. Konopy Kálmán birtokos 774 frt 12 kr. 49. Gerhardt Ignác birtokos 766 frt 67 kr. 50. Lenovics Ignác birtokos 708 frt 45 kr. 51. Reisner Emanuel birtokos 708 frt 45 kr. 52. Hendrey Pál birtokos 682 frt 95 kr. 53. Bolyos Mátyás birtokos 676 frt 28 kr. 54. Fascho Moys Sándor miniszteri tanácsos 669 frt 84 kr. 55. Burdán János *) lelkész 650 frt 57 kr. 56. Schillinger Márton kereskedő 640 frt 15 kr. 57. Mahler György birtokos 639 frt 49 kr. 58. dr. Hollósy Kálmán*) kir. közjegyzőhelyettes 638 frt 84 kr. 59. Opre Péter dr. megyei aljegyző 611 frt 42 kr. 60. Hász Béla *) birtokos 580 frt 66 kr.

61. Sármezey Akos birtokos 577 frt 99 kr. 62. Kramp János dr. *) lelkész 575 frt 46 kr. 63. Zehe János birtokos 571 frt 67 kr. 64. Ganzer Károly birtokos 569 frt 38 kr. 65. Kabdebó Károly birtokos 567 frt 79 kr. 66. Kóvár Márton birtokos 565 frt 35 kr. 67. Vertán Ernő birtokos 549 frt — kr. 68. Stengl Ignác bérlő 547 frt. 62 kr. 69. Nagel Gyula bérlő 546 frt 10 kr. 70. Abtall Ferenoz birtokos 543 frt 89 kr. 71. Szacsavay Béla birtokos 541 frt 14 kr. 72. Czárán Géza birtokos 534 frt 99 kr. 73. Török Gyula *) birtokos 531 frt 14 kr. 74. Vásárhelyi László orsz. képviselő 528 frt 58 kr. 75. Senk Ferenoz járási főszolgabíró 528 frt 44 kr. 76. Raichbauer Ferenoz földműves 526 frt 25 kr. 77. Sármezey Árpád birtokos 524 frt 80 kr. 78. Szida György birtokos 521 frt 51 kr. 79. Rozvány György birtokos 516 frt 51 kr. 80. ifj. Kincz János birtokos 515 frt 50 kr.

81. Lenovics József földbirtokos 515 frt 50 kr. 82. Grozda Péter földműves 501 frt 96 kr. 83. Kautmann Ignác kereskedő 501 frt 32 kr. 84. Thurn-Taxis Miksa herceg 500 frt 14 kr. 85. Fackelmann Ferenoz földműves 498 frt 10 kr. 86. Zsilinszky Endre birtokos 497 frt 83 kr. 87. Mandl Mihály birtokos 485 frt 53 kr. 88. Strasser Lajos birtokos 484 frt 85 kr. 88. Amment András birtokos 481 frt 71 kr. 90.

Csifra János birtokos 481 frt 80 kr. 91. Jäger József földműves 479 frt 43 kr. 92. Nuszbaum Zsigmond bérlő 476 frt 94 kr. 93. Saibereisz Simon birtokos 475 frt 65 kr. 94. Kabdebó István birtokos 475 frt 48 kr. 95. Elías Sámuel kereskedő 472 frt 85 kr. 96. Kabdebó Sándor birtokos 469 frt 48 kr. 97. Urszinyi János birtokos 468 frt 48 kr. 98. Barta György birtokos 467 frt 55 kr. 99. Mahler János birtokos 456 frt 27 kr. 100. Farkas Sámuel kereskedő 466 frt 12 kr.

101. Wauer Adolf birtokos 464 frt 86 kr. 102. Kabdebó Gyula birtokos 463 frt 95 kr. 103. Szondy Géza *) lelkész 461 frt 30 kr. 104. Szathmáry Géza *) lelkész 453 frt 20 kr. 105. Werzer Károly regálébérlő 449 frt 79 kr. 106. Mahler Ferenoz birtokos 448 frt 46 kr. 107. Lészay Sándor birtokos 477 frt 77 kr. 108. Roth Henrik bérlő 447 frt 47 kr. 109. dr. Mittler Isidor *) ügyvéd 440 frt 74 kr. 110. Návay Sándor birtokos 438 frt 95 kr. 111. Habereger György birtokos 432 frt 85 kr. 112. Trippon János földműves 424 frt 67 kr. 113. Lévay József bérlő 418 frt 65 kr. 114. Steigenberger Mihály bérlő 417 frt.

(Folytatása következik.)

IDŐJÁRÁS.

Légyonás: reggel 7 órakor 761.8 milliméter, délután 2 órakor 759.2 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 10.9, délután 2 órakor C° + 18.6. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DK. 2, délután 2 órakor D. 3. Felhőzet: reggel derült, délután derült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

IDŐJOSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Szeptember 24. —

Borus. — Enyhe. — Széles. — Északon csapadék.

HIREK.

Arad, szeptember 24.

Naplrend:

Szeptember 24. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Gellért. — Protestáns naptár: Gellért. — Görög-keleti naptár (szeptember 12.): Auton. — A napról 6 óra 52 perceskor, nyugszik 6 óra 51 perceskor. — A holdról 6 óra 45 perceskor, nyugszik 6 óra 50 perceskor.

Október 7-14. A népfelkelők ellenőrzési szemléje Aradon.

Október 17. Az aradvidéki tanítóegyesület évi közgyűlése Borosjenőn.

Szabadságharosi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10-12 óráig, délután 2-5 óráig. Bemenet díjtalan.

Költés-könyvtár nyitva van azordán és azombaton 8-4 óráig és pénteken 11-12 óráig. Helyiség: Polgári iskola földszint.

Vonatok indulása Aradról. Budapest felé: Személyvonatok reggel 3.—, d. e. 11.20, este 9.35, tehervonat személyszállítással d. e. 3.58, gyorsvonat 8.18 d. e. Csabáig: 5.10 reggel naponta, 12.— délelőtt (csak pénteken). Tóvis felé: Személyvonatok 6.30 reggel, 4.30 d. e., tehervonat 7.25 este, gyorsvonat 7.02 este, 5. borsinig: Személyvonat 2.30 d. e., Badnáiig: 6.56 reggel (csak vasárnap, ünnepnapok és búcsúnapokon.) Temesvárig: Személyvonat 6.20 reggel, 11.25 d. e., vegyesvonat 5.— d. e. Szeged felé: Személyvonat 4.45 reggel, 8.45 d. e., vegyesvonat 4.10 d. e. Nagy-Halmágy felé: Személyvonat 6.35 reggel, 1.50 d. e., vegyesvonat 11.55 d. e. Mezőhegyesig: Vegyesvonat 2.30 délután.

Vonatok érkezése Aradra. Budapestről: Személyvonat 6 óra 5 perces reggel, 8.55 délután, gyorsvonat 6.52 este. Csabáról (minden pénteken) 7.— reggel. Szolnokról: 8.47 este. Tóvisről: Személyvonat 8.55 este, 6.54 reggel, 10.50 d. e., gyorsvonat 8.08 reggel. Radnáról: (csak ünnepnap, vasárnap és búcsúnapokon) 9.19 este vegyesvonat, mindennap d. e. 8.12 tehervonat személyszállítással. Temesvárról: Személyvonat 3.44 d. e., 10.55 este, vegyesvonat 0.48 d. e. Szegedről: Személyvonat 6.42 este, 10.25 éjjel, 8.45 d. e. Nagy-Halmágy felől: Személyvonat 8.08 d. e., 6.34 este. Vegyesvonat 11.05 d. e. Mezőhegyesről: Vegyesvonat 12.50 délután.

— A király Szegeden. Tegnap érkezett meg a kereskedelmi miniszter hivatalos értesítése a szegedi tüzetvezetőséghez ő felségének a vaskapuzóhoz való utazásáról s Szegeden való tartózkodásáról. Az udvari vonat, melyen ő felsége a vaskapuzóhoz megy, október 27-én, vasárnap reggel 7 óra 4 perceskor érkezik meg a „Szeged” állomásra, honnan a vonat 6 percesnyi tartózkodás után 7 óra 10 perceskor indul tovább. Ő felsége a vaskaputól Bukarestbe megy, onnan Predealon át vessi útját Kolozváron s Szolnokon keresztül visszafelé.

— Végh Aurél kir. tanácsos, kincstári jószágigazgató, hat heti szabadságáról tegnap

visszatért, s az aradi kincstári jószágigazgatóság vezetését Stvertosky Elek pénzügyi tanácsostól a tegnapi napon átvette.

— Arad város költségvetése. Arad város hástartásának jövő évi költségvetése fölött tárgyal ma délelőtt 10 órakor a hármass bizottság. A költségvetésben felvett tételek legnagyobb részét a normális mérték határai között mozognak, a mennyiben pedig egynehány tétel némi emelkedést mutat, azokat a város érdekeiből folyó követelmények szükségességére teljesen indokolja. Kevés munkája akad tehát a hármass bizottságnak azon szempontból, hogy a tételek quantumában kifogást emeljen, minél fogva az ülés a délelőtti folyamán valószínűleg befejezést fog nyerni.

— Önkénteseink diadala. Folyó hó 17 — tegnapig bezárólag folytak le önkénteseink tisztviselői vizsgái Nagyváradon. A Grancy tábornok elnökölte alatt és Góttl vezérkari százados, Csák és Sandru őrnagyok, Unterreiner és Megerle bizottsági tagok jelenlétében megtartott vizsgálat önkénteseink készségéről tett tanubizonyosságot, a mennyiben a 31 vizsgára jelentkező közül 26 a vizsgát jó sikerrel letette. Az öt elbukott közül — mint értesülünk — kettőt káplári ranggal szabadságnak, míg a többi három a második év szolgálatára lesz kötelezve. A vizsgát letett boldogok pedig a napokban már őrmesteri rangra lesznek emelve, s pár nap múlva azután ismét a polgári társadalom keretében érvényesítik képességeiket. A szép eredményhez — melylyel a hadosztály többi ezredeinek önkéntesei (nagyváradai és debreczeni) nem igen dicsekedhetnek — mi is őszintén gratulálunk.

— A második csoport a kiállításon. Az Aradmegye földműves népéből összetoborzott második csoportnak az eredeti terv szerint október 7-én kellett volna felutaznia, az országos kiállítás megtekintésére, ezt a határidőt azonban — mint értesülünk — újabb október 21-ikére halasztották el. Az eddig jelentkezettek száma is meghaladta ugyan a 200-at úgy, hogy a második csoport felutazása is biztosítva volt, de mert több helyen az volt a kívánsága a népnek, hogy az utazás lehetőleg kukorizatórés után történjék, — október 21-ike lett újabb határidőül kitűzve. A megye hatósága a kiállítási barakokban 300 személynek való helyet foglaltatott le erre az időre, mert egész bizonyos, hogy a második csoport utazóinak száma el fogja érni a háromszázat. Jelentkezéseket még mindig elfogadnak a járási főszolgabirokosságok.

— Molnár Viktor. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter Molnár Viktor főispánt, mint a temes-bégyavölgyi visszabályozó-társulat miniszteri biztosát, mivel megbízatása ez év végével lejár, ezen minőségében újabb megerősítette. Azon hír, mintha Molnár főispán a közigazgatási bizottsághoz tanácselnökké fogna kineveztetni s helyébe temesi főispánrak Pálffy verseozai főispán jönné, teljesen légből kapott kóhalmány.

— Három irnok — 20 pályázó. Aradmegyeben ez időszert három irnoki állás van üresedésben. Kettő a vidéken, Eleken és Borosjenőn, egy a központban. Az 500 és 600 frtos három irnoki állásra — mint értesülünk eddig husznál is több pályázó nyújtotta be kérvényét Fábrián László főispánhoz, ki közelebről fogja a kinevezéseket megejtetni. A folyamodók között többen vannak érettségi vizsgázók, sőt egyik pályázó végzett orvosnövendék.

— Vasut és prédikáció. Egyik fővárosi újság tegnapi számában hosszabb cikket ír a cebei templomszenteléséről, melyből érdekesnek látjuk közölni az alábbi részt:

Janak 1872-ben halt meg. Az egykori hír-

kedt és rettegett népvész mint örült koldus végezte életét. Pásztorfurnyával járt házról házra kalap nélkül, egy száll ruhában. Az oláhokat messziről elkerülte, meggyűlölte őket s csak magyar családokhoz járt. Ezt körösbányai magyar emberektől hallottam, kik ismerték Jankut s kik nem hajlandók őt az általános közvélemény szerint elítélni, mely Jankut a vérengzések legfőbb kuforrásává teszi. Nevezetes, hogy a forradalom lezajlása után maguk az oláhok voltak azok, kik egykori vezérükkel legkevésbé törődtek s csak mikor meghalt azután kezdtek diosdítani, föl-avatták a román szabadság mártírjává, kömleket állítottak neki, megszerkesztették a Janku dalát s legutóbb márványszobrot akartak neki emelni, mit azonban a belügyminiszter megghusított. Hogy a jelenlegi templom és Janku emléke között valami összefüggés volna, azt tagadják az oláhok, valamint azt is, hogy a templom idegen pénzen, nevezetesen a liga támogatásával jött volna létre. De, hogy a jövőre néve oly reménnyel építették, hogy valamikor bucsujáró hely legyen Janku hamvaihoz, föl lehet tenni, mert a pécsi a gör. kat. pap főlköszöntőjében a templomot összefüggésbe hozta a hely történeti emlékeivel és nevezetességeivel. De ha eddig nem volt az, meg lehet azt ezután is akadályozni.

Most építik a Körös völgyében a s a r a d i és csanádi vasutak nagy halmagybrádi vonalát, melyhez a vidékbeli magyarság sok reményt fűz. E vasutnak első sorban kulturhivatása van, mert az eddig teljesen elzárt völgyet összeköti a civilizációval. Erdékes epizód játszódott le nem régen e vasutnál Körösbányán. Az első lokomotív éppen akkor haladt el a pályán, mikor a már kész új teplotomban a pap az első litániát és imádságot mondotta. A mint a nép meghallotta a gőzgép fűtülését, mint a raj, vonult ki a templomból, otthagyták a papot és szaladt le a völgybe, hol föllobogóva szakított az első vonat.

Itt említjük meg azt is, hogy a körösbányai ünnepen a fogadó beszédet K a n d r e a ottani ügyvéd tartotta és nem K r a s z n a y főszolgabíró, mint azt az „Aradi Közlöny” tévesen közölte.

— A gazdakongresszus Mezőhegyesen. A nemzetközi gazdakongresszus mezőhegyesi kirándulásának a második napon a legszebb idő kedvesett. A vendégek egész délelőtt és egész délután bekocsizták a hatalmas uradalmat és nem győsték bámulni, a mit nekik bemutatnak: a 420 négyes ökörfogatot, mely egy táblán szántott, a működésben bemutatott három garnitúra ekét, kazal-rendszerű hatalmas Fowler-féle gőzeket, a gyönyörű magyar birkákat, a lubland-simonthali tshemeket, a kendergyárat, mely évenként hatvan ezer métermázsza kender szat és tilol, a cukorgyárat, melyben M a r t e n s O z s á r igazgató kalauzolt, végül a répaszeszgyárat. A rendkívül gondos, minden részletre kiterjedő rendezés a vendégeket valószággal elragadta. Délben halászlét főztek a vendégek előtt bográcsokban és fiatal lányok szolgáltak fel, kik azután tánczra keltek, melyben a vendégek is résztvettek. Az esti ebédnél lelkes hangulat uralkodott és számos tószót mondtak. D a r á n y i miniszter, ki egész nap fáradhatatlanul magyarázott a vendégeknek, bucsuzóra felköszöntötte őket s azt a meggyőződését fejezte ki, hogy a mostani másfél napi látogatás csak általános tárgyalás és bizonyára következik részletes tárgyalás, tüzetes meglátogatás és tanulmányozás.

— Vasuti internátus. A kereskedelemügyi miniszter az ország területén hét internátust fog időközönként felállítani az ország különböző részein a m. á. v. tisztviselők és alkalmazottak fiú- és leány gyermekei számára. Az

első ilyen nagyszabású internátus, a mely a magyarosodás terén is misziót teljesít, a múlt napokban nyílt meg Szegeden. A második Kaposvárott épül. Vajjon a többi öt közül jut-e egy A r a d n a k f?

— A gyerek szeretője. Lednetz István kömüves szegény ember, de becsületos munkájával tisztességesen látja el a családját, melyet a Mindenható hét kiskorú gyermekből alkotott számára. Csak a legnagyobb fiú, a 19 éves Ferencz okozott sok bánatot az apjának, anyjának, ahelyett hogy segített volna a sorsukon. Most, hogy a tél küszöbön van, a szegény munkás kettőzött erővel dolgozott, hogy családja számára megszeresse a zord időre a szükségeseket, mert hát egy kis meleg ruha a kicsinyeknek, meleg étel s hűdekorba egy kevés fa csak kell azoknak is. A Feri gyerek csak hébe-korba járt haza a szüleihez, akkor is csak azért, hogy keserítse a szülőket. Vasárnap aztán kileste, mikor szülei a szomszédba távoztak, belopódzott a szobába ott feltörte a szekrény fiókját abból azt a 40 frtot, amit az apa keserves munkával gyűjtögetett hetek óta össze, ellopta, azal meg szökött — a szeretőjéhez kivel a pénzt egy pár óra alatt elmulatták. A szerencsétlen ember panaszára a rendőrség a leány-nál fogta el a hálátlan gyermeket.

— A mikalakai gyilkosság. A mikalakai gyilkosság ügyében tegnap délután nevezetes fordulat állott be. A csendőrök elbocsátották azokat a letartóztatott egyénéket, a kik nem gyanúsak, csak az első napon gyanúsították őket, három legényt azonban, a kikre már alaposabb gyanu volt, vasraverve kísérték be az aradi kir. törvényszékhez. A legények névszerint B u g á r Mitru, P o p o v i o s Tódor és E n g e l Antal. Hoztak azonban a csendőrök még egy gyanús embert s pedig egy család-apat: P a d u r á n Pávelt, nem vasraverve, hanem életveszélyes sebei folytán kocsin. Ez az ember ugyanis börtönében meghallotta, hogy a vizsgálóbíró elé állítják, ijed-ében biokájával számos szurást ejtett magán s pedig oly veszélyeseket, hogy öngyilkossági szándéka nyilvánvaló volt. H o r v á t h János dr. glogováci körorvos megjelent a helyszínen, bevarrta és bekötözte sebeit, aztán kocsihoz tették és a megyei kórházba szállították gyógykezelés végett. — Most már azonban természetesen, hogy leginkább az ő személyében gyanítják a tettest megtalálni.

— Dankó Pista Pankotán. Folyó hó 22-én este igen fényesen sikerült zene estélyt tartott D a n k ó Pista Pankotán a Fehér Kereszt szálloda nagytermében, mely zsutólásig megtelt előkelő közönséggel, kiknek tetszését Dankó szőlőjátékán kívül S á f r á n y Vilmos és H a j n a l Erzsike érdemelték ki hatásos szóló és duett énekükkel. A műsor végén G ö m ö r y Jenő komikus szavalatokat tartott.

— Talált kincs. A Krassó-Szörény vármegyei Ruszkabányáról megbizható forrásból jelentik nekünk: A közeli Ruszkioz a nevű bányászaluban, a mely a brassói bányamű és kohóegylet területe és kincstári birtokot képez, a R ü d i g e r művezető által lakott ház pinozéjében, a mint F e r s c h i t z Nándor kömüves mester egy falat aláásott, egy vasládát találtak, melynek bercsdásodott zárját csak nagy erőfeszítéssel bírták kinyitni. A vasláda tartalma mindenkit bámulatba ejtett, mert abban 32 kilogramm súlyú és mintegy 45—50.000 frt értékű N a p o l e o n d' o r o k a t, régi aranyokat, ékszereket és drágaköveket találtak. Rüdiger művezetőt a ki jelenleg Budapesten él, sógora, H o l z m a n n bányapénztáros, a ki a leletet őrizete alá vette, táviratilag értesítette. A talált kincset valószínűleg a szabadságharoz alatt rejtették oda. A kömüvesnek, a ki megtalálta a leletet, jutalékra van igénye.

— Merénylet a páva ellen. A városbása legdiszesebb tollu, aránylag legszebbhangu s legméltóságosabb viseletű pávája kedden délután komoly veszedelemben forgott. A merénylők a legnagyobb titokban fogtak hozzá tettük kivételhez, úgy hogy az áldosat még csak gondolni sem merhetett esetleges védelemre. A merész csoport, a Salacs park árnyas bokrainak egyik buvhelyén sorbushás

által döntötte el, hogy a tetter ki kövesse el s a végzet erre a özéira G e r g a Konstantin polgári iskolai első osztálya tanulót szemelte ki. A kocsi el volt vetve. A merénylő csúba vette a gyanutlanul legeléső pávát, a kifeszített gummi elpattant s a páva szó nélkül elterült a gyepen. Fut az összeesküvők serege, ki a merre lát, de a kert éber őre elfogta a merénylőt s bekísérte a torony alá. Astán volt sírás, szepegés, szimulált gyemorrágás, lessidás, tanácsadás a vége pedig, hogy birságot fizet — az apa.

— Megszűnt a sertésvész. Mailáthfalva, Orosifalva és Baracsháza községekben a sertésvész hivatalosan megszüntnek jelentetett ki. — A gazdaközönség a hónapok óta dühöngő vész folytán kisszámítatlan veszteségeket szenvedett.

— Ki volt az? O nagysága tatarosott idegekkel és rózsás arccsal tért vissza a fürdőből. A férje csupa elragadtatás és alig várja, hogy ismét kettecskén vacsorálhassanak. A vacsora ideje is bekövetkezik, férj és feleség között a következő párbeszéd folyik le az első fogásnál:

A férj: Képzeld csak ádesem, mit pletykáltak a fővárosban.

A feleség: Nos?

A férj: Azt beszéltek, hogy a ti fürdőtköu minden asszony megcsalta a férjét. Természetesen egy asszonynak a kivételével...

A feleség: (szórakozottan) [Ki volt az az egy?

— Rövid hírek. Konstantinápoly budapesti mulatóhelyét nem csukták be, mint azt egyes lapok irták, még ma is eleven élet nyűség azon. — Münzberger Ferencz műszaki tanácsosnak a király a miniszteri osztálytanácsosi címet és jellegzet díjtalanul adományozta. — Kecskeméten a bélhurut járványosan pusztít, naponta tizenötöt halálosítást történik. — NagySzokolon László György kasznár bosszúból lelötte Werwardt Armin, békapszta kasznárt. — Kaszán Jantzer Ágoston ácslegény ittas fővel felakasztotta magát, s mire segélyre siettek, már meghalt. — Nagy-Topoloveczen a Bayersdorf, Biach és társa oség gőzfűrészmalma legett. A kár körülbelül 100.000 frt. A tűzvész folytán több mint 60 munkáscsalád kenyereit vesztette.

HYMEN.

Ausländer Sándor aradmegyei földbirtokos eljegyezte Grüner Karola kisasszonyt, Grüner Simon belényesi birtokos kedves leányát.

GYÁSZRCVAT.

† Üzv. Bayer Iósefné szül. Rajcsák Borbála 1896. évi szeptember hó 22-én. esti 6 órakor, életének 68-ik évében, elhunyt. A megboldogult földi maradványai szeptember hó 24-én, délután 1/4 órakor fognak Középutoza 2. számú saját házából a helybeli közsirkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő gyász mise-áldozat pedig szeptember hó 25-én, délelőtt 10 órakor fog a helybeli t. Minorita-tyák szentegyházában az egek Urának bemutatni. Nyugodjék csendesen!

SZINHAZ ES IRODALOM.

A törzslátogatók.

— Az idei bérlők. —

Megkaptuk a színházi irodából a bérlők névsorát, melyet szívesen közlünk, mert tudjuk, hogy mindenki szívesen olvassa kik lesznek az október 3-ikán megnyúló színházvárad törzslátogatói.

Még nem a teljes névsor, mert még van egy-két páholy páros előadásokra és az új nagypáholyokból mindkét napra. Bizonyára ezeknek is akad bérlőjük, ami nemcsak a színházi pénztár, de a művészet szempontjából is bir fontossággal. Hisz tudvalevő dolog, hogy vidéki városban nemcsak a színház művészete, hanem a törzsbérlők is vonzzák a közönséget. A színházra pedig mindig visszahatással van, mekkora a nézőközönség.

Hogy ezzel a visszahatással együtt mekkora lesz a művészet, mely a jövő évben mulattatásunkra fog szolgálni, mielőtt a majdnem egészen újonan alakított társaság egy-két erőpróbat tett, senki jó lélekkel meg nem ítélni. Remélhetőleg a sok ifjú tag, akik már

nagyobb részt megérkeztek nemcsak lelkesedést, hanem fejlődni való képességet is hozott.

Az ifjúság semmi esetre sem zárja ki a tehetséget, melynek megizmosodásához mindenesetre a műértő közönség jóakarata is kell. A műértelmet első sorban a színház törzslátogatóinál keresik. Itt adjuk a már beállottak névsorát, megjegyezvén, hogy a színházi irodából vett értesülés szerint a színházi pénztárnál október 8-ikáig minden nap lehet még bérelni.

Alsó páholy, balra. 1. szám páratlanra Vásárhelyi László, párosra Weil Rudolf. 2. sz. páratlan öz. Laczay Józsefné, páros Avarffy Ferencz és Földes János. 3. sz. Vajda Lajos páros. 4. sz. páratlan Fribeisz Miklós, páros Verbos A. 5. sz. páratlan Wadowsky Gusztáv, páros öz. Kinczig Józsefné. 6. páratlan Adler Lipót dr., páros Kinczig Jánosné. 7. páratlan Verzár Gyula dr., páros Bonts Döme dr. 8. páratlan Bánhidya Antal br., páros Avarffy Imre dr., Winter Adolf dr. 9. Fábrián László, Dálnoky Nagy Lajos és társai.

Alsó páholy, jobbra: 1. Bohus István báró mind a két bérlet előadásra, 2. páratlan Nenuman Dániel, páros Máhler József, 3. páratlan Temesváry Jakab, páros Domány József, 4. páratlan Végh Aurél, páros Barabás Béla dr., 5. páratlan és páros Pozsgay Lajos dr. és Parecz dr. mind a két napra, 6. páratlan Vásárhelyi Béla, Fényes Kálmán párosra, 7. páratlan Purgly János, páros Ortutay Béla, 8. Jakabffy Zoltán, mind a két napra, 9. nagypáholy Zichy Károly gróf mind a két napra.

Első emeleti páholy balra: 1. páratlan Tiszti Lajos, páros Szalay Károly és Szabó József igazgató. 2. sz. Révész Adolf páros, Schartner Sándor dr. 3. páratlan Hauzer Károly, páros Krisztyó János. 4. páratlan Sallay Béla dr., páros Kuttu Gyula. 5. páratlan Herman Gyula. 6. páros Lukács Gyula. 7. páratlan Lukács Géza. A nagypáholy Sármezey Endre és Tomka Emil. C. Szelle József.

Első emeleti páholy, jobbra: 1. páratlan. Tolnai János dr. Öz. Rozsnyai Mátysné 2. páratlan. Ozifra János, páros Miksih Antalné 3. páratlan Ottrubay Károly, páros Inkei Emil 4. páratlan Kneffel Karolyné, Kövér István és Fikszek István 5. páratlan. Haiszler József páros Péterffy Antal és Viser Péter. 6. páratlan Kossitsky János. 7. páratlan. Réthy Lipót és Rosenthal.

Támlásszékek. Öz. Paksy Miklósné, Polonyi Jenő, Reisinger Sándor, Révész Mór, dr. Fodor Zsigmond, Lusztig Adolf, öz. Ribiczey Jánosné, Somló Armin dr. Müller Károly, Nagy Lajos, Ormos Péter, Farkas Sándor, Nachnébel Odón, Pölzl Károly, Tancsó testület, Müller Gyula, Gruber Ernő, Lészay Sándor, Róth Zsigmond, Hídegh Kálmán dr. König Magnuszné, Varga János, Moldoványi Ernő, Bachrach Miksa, Kohn József, Rosenberg Miksa dr.

A még ezentul jelentkező bérlok névsorát október 8-án közöljük.

TÁVIRATOK.

A képviselőház ülése.

Budapest, szept. 23. (Saját tud. táv.) A képviselőház ma déli 12 órakor Tellezky István elnökle alatt rövid ülést tartott. Molnár Béla bemutatta a kérvények legújabb sorjegyzékét, a melyre vonatkozólag a Ház úgy határozott, hogy legközelebről napirendre tűzi. Azután Neményi Ambrus előadó emelkedett hangon rövid beszédben elfogadásra ajánlotta az interparlamentáris konferencia költségeire vonatkozó javaslatot, amit a t. Ház egyhangú helyesléssel magáévá tett. Ugyancsak Neményi referálta a közös függő államadóságokat ellenőrző bizottság jelentését is a közös függő államadóságok kezelési költségeinek 1897. évi előirányzata tárgyában. Ezt is egyhangulag tudomásul vették.

Az ülés végén Zselénzky Róbert gróf interpellált amiatt, hogy a ma-

gyarországi gyártmányokat Angliában úgy jelzik, mint Ausztriában készülteket. E sérelem orvoslását sürgeti.

A Ház elhatározta, hogy október 1-ig nem tart ülést. Akkor az irományok előterjesztésén kívül még a napirendet állapítják meg.

A mai ülésen a kormányt Bánffy Dezső báró miniszterelnök képviselte.

Az interparlamentáris konferencia.

Budapest, szeptember 23. (Saj. tud. táv.) Az interparlamentáris konferencia ma délelőtt 11 órakor kezdte meg tanácskozásait a főrendiház üléstermében.

Gobet svájci szövetségi tanácsos jelenti, hogy a kiküldöttek Szilágyi Dezsőt a magyar képviselőház elnökét választották elnökévé a konferenciának. (Hangos helyeslés.)

Szilágyi Dezső elfoglalja az elnöki széket s általános csendben rövid beszédet mond francia nyelven, melyben kéri a tagokat, hogy őt feladatában segítsék.

Üdvözli a konferencia tagjait.

Descamps a múlt konferencia elnöke szolt azután. Kiemeli, hogy alkalmasabb helyet a magyar fővárosnál a konferencia nem is választhatott volna a tanácskozási helyül, mert a magyar nép szívében az ő törekvéseik vizhangra fognak találni. Ajánlja, hogy a királyhoz üdvözölő táviratot intézzenek. (A tagok felállnak.)

Azután az egyes csoportok elnökei egymás után emlékeznek meg a konferencia feladatairól.

Budapest, szeptember 23. (Saj. tud. táv.) Az interparlamentáris konferencia ma megnyitott, Szilágyi Dezső elnökle alatt. A konferencia tagjait a kormány nevében Perczel Dezső beügyminiszter üdvözölte francia nyelven, zajos éljenzések között.

Beszélték még Descamps belga, Barth német, Pinguet osztrák, Stanhope angol, Apponyi Albert gróf, Pandolfi olasz, Lund norvég, Salgado portugál, Nikolajevics szerb, Wavrinszky svéd és Gobet svajoci kiküldöttek.

Az ülés megnyitása után táviratilag üdvözölték a királyt. Majd Berzevicsy Albert mondott hatalmas, nagy beszédet a nemzetközi békebizottság szervezéséről.

A kapitány kardja.

Budapest, szept. 23. (Saj. tud. táv.) Nagy feltűnést kelt a következő eset: Merza Antal kolozsvári biztosítási hivatalnok tegnap egész éjjel együtt mulatott Messz gyalogs. kapitánnyal. Az éj folyamán többször összeszólalkoztak, de mindannyiszor ismét kibékültek. — Midőn reggel felé elváltak, Merza ismét szidalmazni kezdte a kapitányt, még pedig olyan szavakkal, hogy azt többé a kapitány tűrni nem tudta: kirántotta a kardját és úgy sujtotta fejbe Merzát, hogy az vértől borítva összeesett. Merza halántékán kapott súlyos sebet. — Midőn a mentőket előhívták, egy rendőr azt kérdezte Messztől:

— De kapitány ur, mit csinált?

— Ich habe meine Pflicht gethan, — kötelességemet teljesítettem — felelé Messz, és egy kocsin haza hajtatott.

A sebesült szüleit táviratilag értesítették. A vizsgálatot úgy a polgári, mint a katonai hatóság együttesen fogja megindítani.

Országos agrár-párt.

Budapest, szeptember 23. (Saj. tud. táv.) A „Magyarország” ma esti számában azt hirteli, hogy Károlyi Sándor gróf legközelebb megalakítja az országos agrár-pártot, melyet közjogi tekintet nélkül szándékozik tervezni.

Apponyi kontra Vörös.

Budapest, szept. 23. (Saj. tud. táv.) Hirteli, hogy az ó-budai kerületben Vörös László államtitkárral szemben Apponyi Albert gróf szándékozik fellépni képviselőjelöltnek.

A Vaskapu megnyitása.

Budapest, szeptember 23. (Saj. tud. táv.) A Vaskapu megnyitására kiküldött rendőri kirendeltség nem mint önállóan működő testület ment le Orsovára hanem kizárólag az ottani közigazgatási hatóság és csendőrség támogatására. A fővárosi államrendőrségnek a törvény értelmében csak a főváros területén van működési köre és ez a kirendeltség azért történt, mert a fővárosi államrendőrség kitűnő szervezése nagy verziósága igen jó szolgáltatást teljesíthet a tanácsokkal szolgálhat az ottani hatóságoknak. Az ily kirendeltség a vidéki királynapokon nem első esetben történik a fővárosi államrendőrség kötelekéből. Így volt kirendeltség Miskolcra, Kőszegen, Királyháza, Balassagyarmaton, Csáktornyan sth. és mindenütt kitűnő szolgáltatásokat tett az ottani hatóságoknak és a közrendnek.

A főrendiház bizottságai.

Budapest szeptember 23. (saját tud. táv.) A főrendiház közigazgatási és közlekedési bizottsága 1896. szeptember hó 27-én délelőtt 11 órakor ülést tart, melyen a 22-én fenmaradt tárgyak fognak elintézését nyerni.

Rendőri térkép.

Budapest, szeptember 23. (Saját tud. táv.) Rudnay Béla főkapitány egy óriási térképet rajzoltatott Bockelberg Ede rendőrfelügyelővel, a melyen minden őrszem, őrszoba, kerületi kapitányság föl van tüntetve. E térkép után, a mely 12 □ méter nagyságú a most a főkapitány dolgozószobájában függ, Bockelberg Ede, aki ügyes rajzoló, kisebb térképeket készít a nagyközönség számára. A térkép hátsó lapján rajta lesz a rendőrök szolgálati utasítása, a melyből a közönség tudni fogja, hogy a rendőröknek hogyan kell eljárni vele szemben.

Munkácsy képe.

Budapest, szept. 23. (Saját tud. táv.) A néprajsi misszió kiállítás és Munkácsy Mihály honfoglalás oszmi képe vasárnapig nem lesz megtekinthető, mert az interparlamentáris konferencia a irodahelyiségei a főrendiház összes helyiségeit elfoglalják.

Életunt huszár.

Budapest, szeptember 23. (Saját tud. táv.) Salla Antal 18-ik huszáreszredbeli közkapitány az éjjel a nagymező utca 43. szám a levő vendéglőben borotválva nyakán és bal karján elvágta ereit. Eszméletlen állapotban vitték a helyőrségi kórházba. Tettének okát nem tudják.

Az idegenforgalom.

Budapest, szept. 23. (Saj. tud. távirata.) A fővárosba tegnap összesen 17532 idegen érkezett a vonatokon. Ebből a keleti pályaudvaron jött 9003, a nyugati 7590, a déli 989. Elutazott összesen a fővárosból 17371. És pedig a keleti pályaudvaron 9283, a nyugati 7506, a déli 632.

A király utja.

Csáktornya, szept. 23. (Saj. tud. táv.)
A hadgyakorlatok ma délelőtt véget értek. Ő felsége Ottó főherceg kíséretében elutazott, zajos, meleg tüntetése mellett a lakosságnak.

A nyáradszeredai képviselő.

Nyáradszereda, szeptember 23. (Saj. tud. táv.) Ma itt a kerületbeli községekből összegyűlt választók nagy tömege előtt, mely ünnepélyesen fogadta Szentiványi Kálmán képviselőt, Szentiványi teljes indokolással kifejtette, hogy miért lépett be a szabadelvű pártba. Beszédét frenetikus lelkesedéssel fogadták. A választók egyhangulag jövőre is Szentiványit léptetik fel és kétségtelen, hogy egyhangulag fogják megválasztani. (Budapestről távirják még lapunknak, hogy Szentiványi Kálmán levelet intézett Podmaniczky Frigyes báróhoz, melyben tudatja, hogy „nemzeti-pártból kilépett, és hogy a hosszabb, komoly megfontolás után az országos szabadelvű pártba lép.” Levelét így fejezi be: „Legyen szabad reményleni, hogy a nehéz politikai lépés megtételénél Nagyméltóságod és a tisztelt szabadelvű párt erkölcsi támogatására számíthatok.”

Felültetett agitátor.

Bécs, szeptember 23. (Saj. tud. táv.)
Schneider ismert antiszemita izgatót az éjjel zajos éljenzések közt az ablakhoz csalták, mire ő kivilágította az ablakait s családjával együtt az ablakhoz ment, élvezni az ovációt. A tömeg ekkor egyhangulag kiabálni kezdett:

— Abczug a bélyeghamisítóval, a csalóval! . . .

Hirtelen sötétség támadt, kioltották a fáklyákat s zajos macskazenét rendeztek ráadásul a lépre ment agitátornak.

A török Bertalan-éj.

Konstantinápoly, szept. 23. (Saj. tud. táv.) Az itt tartozkodó európai kolónia képviselői között tanácskozások folynak az iránt, hogy egy közös headványban a nagyköveteket arra kérjék, hogy mielőbb hathatós intézkedéseket tegyenek az itt élő európaiak biztonsága érdekében, mert különben attól tartanak, hogy egy barcholomei éj fog bekövetkezni. Az itteni európaiak a közbiztonság érdekében a legszerencsésebb megoldást abban vélik, ha a nagyhatalmak egyes csapatai Konstantinápolyt occupálnák. De ezen occupationnak mielőbb meg kellene történni, mert különben késő volna minden segítség.

Riadalom Görögországban.

Athén, szeptember 23. (Saj. tud. táv.)
Itt nagy nyugtalanságot idézett elő azon hír, hogy az oroszok Konstantinápolyt el akarják foglalni. Az izgatottság még inkább fokozódott ma, midőn azon alaptalan hír volt elterjedve, hogy az oroszok már is elfoglalták Konstantinápolyt.

Kiutasítások Szerbiából.

Belgrád, szept. 23. (Saját tud. távirata)
A rendőrség több montenegróit kiutasított azon okból, mert ellentük azon feljelentés tételével, hogy Cetinijéből merénylet elkövetése céljából érkeztek ide. A kiutasítás megtörtént, dacára annak, hogy a motoros alkalomával semmitéle gyanus tárgyat nem találtak a kiutasított montenegróiaknál.

Az eltűnt turista.

München, szept. 23. (Saját tudósítónk táv.)
A lapok ma egy budapesti turistáról tesznek említést, a ki itt a hólavínében eltűnt. A kérdéses turistát: sértetlenül megtalálták.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

A lippai országos vásár.

— Saját tudósítónktól —

Az e hó 18-án, 19-én és 20-án Lippán megtartott országos vásár a kedvező időjárás következtében rendkívül népes volt. Az első két napon, mint rendszeren, a marhavásár tartott meg és noha a szokottnál jóval több szarvasmarha, juh, kecske és ló hajtatott fel, az eladó közönségnek mégis igen jó vásárja volt.

Felhajtatott: 1000 darab első, 800 darab második és 500 darab harmadrendű, többnyire vöröstarka ökör, ezekből elkelt: 200 darab páronként 280 forinttól 400 forintig, 160 darab 150 forinttól 250 forintig és 200 darab 100 forinttól 150 forintig. Tehén 500 darab hajtatott fel, ezekből eladatott darabonként: 100 darab 90 forinttól 120 forintig, 150 darab 50 forinttól 90 frtig és 100 drb 30 frttól 50 frtig. A juh állománya 5000 drb volt, melyek csekély kivétellel meglehetősen magas árak mellett adták el. A ló- és sertés vásár jelentéktelen volt.

Nagyobb bevásárlásokat eszközöltek szarvasmarhákban az aradi és temesvári szeszyárak, az ugyanottani, a lippai és a lugosi mészárosok és több felsőmagyarországi marhakereskedők. A juhotak szintén aradi és temesvári, de nagyobb mennyiségben h.-m.-vásárhelyi és szegedi hentések vásárolták össze.

A 20-án végbement kirakodó vásár forgalma is elég élénk volt, a mi részben a kedvező időnek, de főleg azon körülménynek tudható be, hogy a parasztság az előző két napon jószágait jobb árban eladva, nagyobb bevásárlásokat eszközöltek. Lippának ezen országos vásárja tehát minden tekintetben sikertelnek mondható.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes Lajos összeg jelentése. —

Budapest, szeptember 23.

Gabonaüzlet: Buzát ma jól kinaltak, a vételkedv szintén jó volt s az irányzat megszilárdult. Elkelt 30000 mm. buza 5-7¹/₂ krral szilárdabban.

Határüzlet: Amerikából ¹/₂ ots magasabb árfolyamokat jelentettek s nálunk is szilárdan indult az üzlet s élénk vásárlási kedv mellett szilárdan zárult is.

Zárul 12 órakor:

Őszi buza	7.02—7.08
Tavaszi buza	7.28—7.29
Buza május—júniusra	—
Tavaszi tengeri	3.89—3.90
Őszi tengeri	—
Tavaszi zab	5.82—5.84
Őszi zab	5.26—5.27
Tavaszi rozs	—
Őszi rozs	6.14—6.15
Tavaszi repce	11.50—11.60

Értéktőzsde: Lanyha külföldi zárlatokra nálunk is meglanyhult az üzlet.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	367.70
Magyar hitelrészvény	401.25
Osztrák államvasut	367.25
Lombard	—
Jelzálog hitelbank	—
Rima-Muranyi	—
Villamosvasut	—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi osarnok.

— Szeptember 22. —

Hízott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (sulyban) — krig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 58—54 krig. Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm sulyban) — krig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő sulyban) — krig. (pár nként 400 kilogrammon felüli sulyban) — krig. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm sulyban) — krig. Közép (páronként 220—220 kilogramm sulyban) — krig. Könnyű (páronként 220 kilogramm terjedő sulyban) — krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 220 kilogramm terjedő sulyban) — krig. Bertész-létszám: 1896. évi szeptember hó 20-án volt készlet 5125 darab, 1896. évi szeptember hó 21-én felhajtatott 806 darab, 1896. évi szeptember hó 21-én elszállított 878 darab, 1896. évi szeptember hó 22-én maradt készletben 5558 darab. A hízott sertés üzletirányzata: Változatlan.

S z e z s z l e t.

— Szeptember 23. —

Mai jegyzéseink: Készára nagyban ayers szesz 50 forint 50 krajczár, kicsinyben 51 forint — krajczár hordó nélkül, per 100 liter ¹/₂ beleérve 25 frt fogyasztási adót. Szárított moslék 5 frt 20 kr. métermásánként.

Budapesti gabonabörze.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, szeptember 23. d. n. 5 óra.

Buza bányai	6.90—7.80
Buza tiszavidéki	7.05—7.40
Buza pestvidéki	7.—7.25
Buza fejeermeyei	7.—7.35
Buza bácskai	7.05—7.45
Rozs új, elsőrendű	6.10—6.15
Rozs új, másodrendű	6.05—6.10
Arpa takarmány	4.10—4.40
Arpa égetni való	5.20—6.—
Arpa sörfőzdei	6.50—8.—
Zab	5.45—6.—
Tengeri bányai	8.80—8.90
Tengeri másnemű	8.70—8.75
Káposzta-repce bányai	10.50—11.—
Köles	—
Buza márczius—április	7.02—7.04
Buza szeptember—október	7.28—7.30
Buza május—június	—
Rozs szeptember—október	6.28—6.30
Tengeri május—június	8.88—8.90
Tengeri július—augusztus	8.65—8.70
Tengeri októberre	—
Zab márczius—április	5.61—5.63
Zab szeptember—október	5.27—5.29
Káposzta-repce augusztus—szeptember	11.50—11.60

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsden.

Budapest, 1896. szeptember 23.

Magyar aranyárjárdék 4 ¹ / ₂ %	122.—
Magyar koronajárdék 4 ¹ / ₂ %	99.10
Magyar arany 4 ¹ / ₂ %	123.—
Magyar ezüst 4 ¹ / ₂ %	101.25
Magyar keleti vasut 1876.	121.50
Magyar földterhermentesítési kötvény	97.75
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyeresemény-sorsjegy kölcsön	155.25
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	189.—
Osztrák papírajárdék	101.25
Osztrák járadék ezüst	101.25
Osztrák járadék arany	123.25
Koronajárdék	101.—
1860-iki államsorsjegyek	144.75
Osztrák-magyar bankrészvény	950.—
Magyar hitelbank részvény	405.—
Osztrák hitelbank részvény	367.25
Osztrák-magyar államvasut	366.60

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Adám (Kolozsvár) Nagyon köszönjük a szives ajánkozást. Ha lehet, éjjel is kézbesítendő expresszlevélben kérjük, ha pedig az nap már nem érkezik ide, az elejét expresszben, a többi táviratban méltóztatásuk küldeni. A lapot illetőleg b. óhajtatása szerint intézkedünk. Szívvelyes üdvöslétünket küldjük!

KIS LOTTO.

Brünni:

5, 51, 75, 29, 27.

Felelős szerkesztő: **Vass Géza.**

NYILTTÉR.*

NYILATKOZAT.

Az „Arad és Vidéke” folyó évi 212. és következő számaiban „Zachariás József feketegyarmati volt jegyző tallebbezése” cím alatt megjelent közleményre vonatkozólag, melyről távollétem folytán csak most nyertem tudomást, kénytelen vagyok az igazságnak híven kijelenteni, hogy Zachariás Józsefnek azon állítása, mintha ő én értem akár a zarándi jegyzőválasztás, akár más alkalommal anyagi áldozatot hozott volna, merő kohlmány s aljas rágalom, mely állítás csak oly magáról megledekezett ember egyában fogamshatott meg, mint aminő Zachariás József.

Zarándon, 1896. évi szeptember hó 22.

Zachariás Dezső,
Zaránd község jegyzője.

* Az ezen rovat alatt kösölttekért nem vállal felelősséget a szerk.

ÜZLET ÁTVÉTEL!



Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy **Aradon, Andrassy-tér 15. sz. alatt, a Nádor szállodával szemben a**

„JOKEY“-hoz czimzett

férfi-divat és norinbergi

diszmű áru üzletet

minden teher és követeléssel együtt a mai napon átvettem, s azt ezentul

KOCIZKY M.

a „JOKEY“-hoz

törvényszéki legjegyzett cég alatt a kor igényeinek megfelelő legjobb és legújabb áruval felszerelve, tovább vezetem.

Főtörökvésem az, hogy t. vevőim bizalmát és teljes megelégedését kiérdemeljem.

Becsés pártfogásáért esdve vagyok

kiváló tisztelettel

KOCIZKY M.

1266

21768/1896.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tesszük, hogy a kukoricza törésnek városunk határában való megkezdésére határnapul f. évi szeptember hónap 28-ik napját tűzzük ki.

Arad, 1896. évi szeptember 23-án.

A városi tanács.

2618/1896. pm.

Meghívás.

Arad sz. kir. város közönségének 1897. évi költség elbírázatát a pénzügyi bizottságból, az iskola s gazdasági székéből alakult hármas bizottság a f. hó 24-én d. o. 10 órakor a városház emeleti kistermében tárgyalni fogván e tárgyalásra, a törvényhatósági bizottság azon tagjait is ezennel meghívom, a kik a hármas bizottságnak nem tagjai.

Aradon, 1896. évi szeptember hó 22-én.

Salacz Gyula,
kir. tanácsos, polgármester.

21804/1896. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tesszük, hogy a szüretnek városunk határában való megkezdésére határnapul f. évi szeptember hó 28-ik napját tűzzük ki.

Arad, 1896. évi szeptember hó 23-án.

A városi tanács.

Egy a jegyzői teendőben jártas

egyén,

ki a román nyelvet is beszéli, alólírottánál

azonnal

alkalmazást nyerhet.

Évi fizetés 240 frt és teljes ellátás. Szorgalmához képest mellékjövedelemben is részesül.

Körjegyzőség: Nagy-Halmagy, 1896. szeptember hó 23-án.

Stéger Vendel,
körjegyző.

1296

20790/1896.

Hirdetmény.

Városunk trvhtsági bizottsága 20273—562/96. számú határozatával a csatorna-műre vonatkozó szabályrendelet 14-ik szakasza szerint kivetendő járulékok fizetésének kötelezettségét 1897. évi január hónap első napjától kezdődőleg állapította meg.

Erről a csatorna-mű hálózatba eső háztulajdonosokat tudomás-vétel és mihez tartás végett ezen hirdetmény útján értesítjük.

Arad, 1896. évi szeptember hó 12-én.

A városi tanács.

As Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

2922/896. kh. sz.

1295

Árverési hirdetményi kivonat.

A battonyai kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. kincstár végrehajthatónak Augusz István végrehajtást szenvedő elleni 37 forint 34 kr. örökváltási annuitási részlet s jár. iránti végrehajtási ügyében a szegedi királyi törvényszék (a battonyai kir. jbiróság) területén levő Végegyháza községben fekvő, a végegyházi 10. sz. tjkvben A+11. hrsz. ingatlanra 240 frt és az A+314. hrsz. ingatlanra 740 frt, vagyis összesen 980 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1896. évi október hó 27. napján délelőtt 9 órakor Végegyháza községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10⁰/₀-át vagyis 14 frtot és 74 frtot készpénzben vagy az 1881.60. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881.60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Battonyán, a kir. jbiróság mint tkvi hatóságnál 1896. évi július hó 5-én.

Hajagos,
kir. aljárásbíró.

Hirdetmény.

A csatorna-mű hálózatába eső házaknak a csatorna-mű utcai vezetékével való összeköttetése és a belső berendezések létesítése iránt a 16628/896 szám alatt közzétett hirdetményünkben a határidő f. évi augusztus hó 1-től számított 6 hónapban szabatott meg.

Mithogy törvényhatósági bizottságunk 20576—561/96. sz. a. hozott határozatával kimondotta, hogy a csatorna hálózatba eső háztulajdonosok tartoznak az árnyékszéki ürülékek, háztartási szennyes vizek és iparvállalati szennyes folyadékok elvezetésére szolgáló berendezéseket és a csatorna-művel való összeköttetéseket 1896. évi augusztus, szeptember és október és 1897. évi április, május és június hónapban, vagyis 1897. évi július hónap 1-ső napjáig, mint végső határidőig a szabályrendelet 1-ső szakaszában kimondott tilalom hátránya mellett létesíteni: ennél fogva a 16628/896. számú hirdetményünkben megszabott határidő hatályon kívül helyezése mellett felhívjuk a csatorna-mű hálózatába eső összes háztulajdonosokat, hogy házaiknak a csatorna-mű utcai vezetékével való összeköttetését és a belső berendezéseket is 1897. évi július hó 1-ső napjáig multhatatlanul létesíttessék, mivel a szabályrendelet 3-ik szakasza szerint mindennemű pöcze-gödörnek azonnal való használata azonnal be fog szüntettetni.

Arad, 1896. évi szeptember hó 12-én.

A városi tanács.

10869/896. k. h. sz.

Hirdetmény.

Az aradi kerületi betegsegélyző pénztár igazgatóságának azon panasza folytán, hogy számosan a kik az 1891. évi XIV. t. cz. 2. §-a értelmében alkalmazottaiknak a kerületi betegsegélyző pénztárba való bejelentésére köteleznék, alkalmazottaikat be nem jelentik annak dacára hogy eziránt a pénztár igazgatósága által e tekintetben felhiva lettek. Minthogy ezen mulasztás kihágást s így büntetendő cselekményt képez, felhívom mindazon ipari és gyári vállalatokat, kereskedőket, csatornázási, vízvezetési vállalatokat, vendéglősöket, gépraktarak tulajdonosait és az 1891. évi XIV. t. cz. 2. §-ában felsorolt minden vállalatokat, a kik alkalmazottaikat bejelenteni tartoznak, de azokat eddig be nem jelentették, hogy azokat a jelen hirdetmény közzétételétől számított 15 nap alatt, a kerületi pénztárnál annyival is inkább bejelentésük, mint hogy ellen esetben a mulasztókat az 1891. évi XIV. t. cz. 83. §-a értelmében fogom büntetni, és azonkívül az alkalmazottnak munkába lépése napjától esedékes járulékokba is elfogom marasztalni.

Arad, 1896. szeptember hó 17-én a kapitányi hivatal mint I-ső foku iparhatóság.

Sarlot Domokos,
főkapitány.